

ההבדל בין הדת היהודית והנוצרית. היא גם לאומית וגם אנושית. אוניברסלית.

ביחס לעמים אחרים היא לאומית, ביחס ליהודים היא אנושית כללית.

ביום ד' 27 בנובמבר היתה אצלי סלויזיה איטלקית, ע"י העהונאי

Frascio Bucorele הוא ההעניין במיוחד אם אני לומד איטלקית ולמה.

אמרתי לו שעדיין אני לומד, אבל יש לי רצון ללמוד.

- לפני הצהרים באו אצלי שני צעירים אמריקנים. אליזש שפיגל, לומד

ומתכוון להיות רב קונסרבטיבי ואשתו הצעירה (גם הוא צעיר) פיליס ספיגל.

הם יהיו פה עוד שלושה חדשים, אחר כך יסעו לאמריקה. מדוע לא להישאר? הוא

רוצה לעבוד בעד א"י. מאמין שיוכל לעשות הרבה. אמרתי לו: אני מכיר

בזכות כל יהודי לבחור לעצמו מקום עבודתו, אבל אין שום פעולה למען ישראל

דומה לפעולה בתור ישראל.

2.12.68, יום ב'

מאמרים על מעמד הנועה הפועלים בציוניות יש לנו מהשנים הראשונות

תרפ"ה 1925 עד 20.1.45, בשתי המהדורות של ממעמד לעם: בשתי המהדורות יש

המאמרים: 1) שליחותנו בעם (כח אדר תרפד, 2) חילוף משמרות, ה' שבט תרפס;

3) המפלגות בציוניות וחנועה הפועלים, כד' אב תרצא; 4) המשבר בציוניות

וחנועה הפועלים, כח' סיון תרצב, 5) הפועל הציוניות ד' חשוון תרצג.

יש רק במהדורה ראשונה: 1) היעוד הלאומי של מעמד הפועלים -

כד' אדר תרפ"ה; 2) לקריאת חנועת עם, כ' סיון תרפ"ה; 3) שני מעמדות,

יס' טבת תרפ"ז; 4) לכתנו אל הסוכנות, כו' סיון תרפ"ט; 5) מסקנות, ו' כסלו תרצ"ג.

יש רק במהדורה שניה: 1) ממצור להסחערות, יב' ניסן תרפ"ח; 2) שלשה

יעודים, ה' תשרי תרצ"א; 3) שתי דרכים - תרצ"ג; 4) הפועלים בהנהלה, כב טבת

תרצ"ד; 5) המדיניות החיצונית והפנימית - ניסן תרצ"ד; 6) גורמי הציוניות,

כז אדר ב' תרצ"ה; 7) לקראת הבאות, 29.1.45.

בקובץ "משכרות" (נדפס תרצ"ה) יש עוד: 1) ציונות קלה וחמורה

(בקונגרס, חמוז תרצ"א), 2) שתי תעודות (טבת תרצ"ג), 3) הקונגרס הציוני

(סיוון תרצ"ג), 4) הגשמה, הכשרה, ציוד (אדר תרצ"ד), 5) פעולתנו ודרכנו

(חשוון תרצ"ה).

בספרי "הפועל העברי והסתדרותו" יש מאמר ששייך קצת למאמרים הנ"ל,

והוא נאום באספת פועלים בחיפה, במלאת 40 שנה להסתדרות, בכותרת "ברית

בוני מדינה" (22.12.62).